

**Konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” sanāksme
par “Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014-2020” projektu**

2013. gada 21. augusts

Sanāksme notiek: Izglītības un zinātnes ministrijas Lielā zālē, Vaļņu ielā 2, Rīgā.

Sanāksme sākas: 14:00

PROTOKOLS Nr.9

Sanāksmi vada

Evija Papule

Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāres vietniece – Izglītības departamenta direktore

Sanāksmē piedalās:

Vārds, Uzvārds	Institūcija
Konsultatīvās padomes dalībnieki vai deleģētie pārstāvji	
Eiženija Aldermane	Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja
Astra Aukšmuksta	Valsts Izglītības satura centra Interesu izglītības un audzināšanas darba nodaļas vadītāja
Āris Ādlers	Biedrības „Latvijas lauku forums” pārstāvis
Mārtiņš Cimmermanis	SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” valdes priekšsēdētājs
Jānis Daugavietis	Latgales plānošanas reģiona administrācijas Rīgas biroja vadītājs
Ina Druvieta	Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētāja
Mīkus Dubickis	Biedrības „Latvijas studentu apvienība” prezidents
Iveta Dukāška	Biedrības „Latvijas Pieauguši izglītības apvienība” pārstāve, Rēzeknes Augstskolas Mūžizglītības centra vadītāja
Dženija Dzirkale-Maļavkina	Latvijas Nacionālās bibliotēkas Mācību centra vadītāja
Silva Golde	Liepājas pilsētas domes priekšsēdētāja vietniece
Dace Grīnberga	Rīgas plānošanas reģiona Eiropas Savienības struktūrfondu informācijas

	centra vadītāja; Vidzemes plānošanas reģiona pārstāve
Modra Jansone	Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības eksperte vispārējās izglītības jautājumos
Māra Jākobsons	Biedrības „Latvijas Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju asociācija” viceprezidente
Edīte Kalniņa	Valsts administrācijas skolas direktore
Vija Kilbloka	Latvijas izglītības apgādu asociācijas valdes priekšsēdētāja
Olga Kokāne	Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēža padomniece
Inga Kalniņa	Kurzemes plānošanas reģiona administrācijas projektu vadītāja
Māris Valdis Kalniņš	Latvijas Darba devēju konfederācijas enerģētikas konsultants
Silva Ozoliņa	Profesionālās izglītības biedrības valdes locekle
Edgars Jānis Paulovičs	Zemgales plānošanas reģiona projektu vadītājs un izglītības attīstības speciālists
Elīna Petrovska	Pārresoru koordinācijas centra Attīstības plānošanas daļas vadītāja
Lauma Priedīte	Valsts administrācijas skolas projektu attīstības speciāliste
Andrejs Rauhvargers	Latvijas Rektoru padomes ģenerālsēkretārs
Iveta Vērse	Izglītības attīstības centra direktore
Karīna Rāviņa-Vimba	Valsts prezidenta sabiedrisko projektu vadības padomniece
Valda Vilcāne	Labklājības ministrijas Darba tirgus politikas departamenta vecākā referente
Inga Zeide	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Zināšanu ekonomikas padomes locekle
Gundega Zemtore	Biedrības „Vecāki par izglītību” pārstāve
Novērotāji, sanāksmes organizatori	
Gita Andersone	Apgāda Zvaigzne ABC mācību grāmatu kvalitātes grupas vadītāja
Ilze Briģe	Apgāda Zvaigzne ABC galvenā redaktore
Ilze Brinkmane	Laikraksta „Izglītība un Kultūra” žurnāliste
Juris Borzovs	Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis

Ilze Dalbiņa	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Izglītības sektora vadītāja
Anna Jermakoviča	UNESCO Latvijas Nacionālā komisija
Ingūna Jurgelāne	LAKMA valdes priekšsēdētāja
Rūdolf Kalvāns	Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta direktora vietnieks stratēģiskās attīstības jomā
Inese Matisāne	IZMEK projektu koordinatore
Baiba Moļņika	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāra p.i.
Guntis Vasiļevskis	Valsts Izglītības satura centra vadītājs
Laura Zaharova	LETA žurnāliste

Darba kārtība:

1. Sanāksmes vadītājas, Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāres vietnieces – Izglītības departamenta direktores Evijas Papules ievadvārdi.
2. Kopsavilkums par KP „Izglītība visiem” darbību iekļaujošas un kvalitatīvas izglītības īstenošanā – UNESCO ģenerālsēkretāres p.i. B.Moļņikas prezentācija.
3. „Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014-2020” projekta prezentācija – uzstājas Rūdolf Kalvāns, Izglītības un zinātnes ministrijas politikas iniciatīvu un attīstības departamenta direktora vietnieks.
4. Diskusija un ieteikumi.
5. Sanāksmes kopsavilkums un noslēgums.

Konsultatīvās padomes (KP) "Izglītība visiem" sanāksmi atklāj un ievadvārdus saka Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības departamenta direktore **Evija Papule**.

Uzrunājot klātesošos, viņa pauž prieku par iespēju piedalīties izglītības darbiniekiem tik nozīmīgā dokumenta apspriešanā.

2.

Baiba Moļņika, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāra p.i., uzrunājot klātesošos, atzīmē, ka dalībnieku skaits neierasti liels, kas apliecina, ka izglītības tēma vieno un ka ir vērts nākt kopā. Baiba Moļņika iepazīstina ar „Izglītība visiem” uzdevumiem un nospraustajiem sešiem mērķiem (skatīt šeit: www.unesco.lv/lv/izglitiba/izglitiba-visiem/izglitiba-visiem-1/). Ziņotāja pateicas visiem, kas vairāku gadu garumā ir bijuši iesaistīti nozīmīgu izglītības politikas dokumentu izstrādē Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sastāvā. Viņa sniedz īsu pārskatu par Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” darbību Latvijā kopš 2002.gada un informē, ka pašreiz KP aptver vairāk nekā 30 institūcijas – valsts, pašvaldības un NVO institūcijas. Atgādina, ka 2000.gadā noteiktajos Tūkstošgades attīstības mērķos uzmanība galvenokārt bija vērsta uz izglītības pieejamību, lai iesaistītu visus tos, kam ierobežota izglītības ieguve, vai vērstu uzmanību tiem, kas netiek līdz. Atzīmē, ka diemžēl izglītība netika skatīta kā sabiedrības attīstības virzītājspēks. Šobrīd tiek aktīvi diskutēts, kādi būs stratēģiskie mērķi izglītībā pēc 2015.gada. Viennozīmīgi uzmanības centrā būs iekļaujošā izglītība un izglītība ilgtspējīgai attīstībai. Šobrīd diskutētās prioritātes jeb rīcības virzieni daļēji sakrīt ar IZM pamatnostādnēs minēto:

- 1) pieaugušo tālākizglītība – skolotāju tālākizglītība;
- 2) prasmes un kompetences;
- 3) jauniešu mācīšanās un izaicinājumi.

Baiba Moļņika īsi iepazīstina ar Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” ietvaros veiktajiem projektiem kopš 2008.gada, kuros svarīgākās tēmas bija mūžizglītība, mijiedarbība starp formālo un neformālo izglītību un prasmju un profesionālo kompetenču attīstība:

- 2008.gads – Iekļaujošā izglītība, tās attīstība skolās.

- 2009.gads – Izglītība darba tirgum (moduļi profesionālās izglītības saturā, darba devēju iesaiste, specializācija, stipendijas).
- 2010.gads – Pašrealizācija mūža garumā (16 - 25 g.v. jauniešu izglītības iespējas).
- 2011.gads – Izglītība pilsoniskai līdzdalībai.
- 2012.gads – 21.gs. Izglītība un prasmes (prasmju attīstīšana, skolotāja kompetences, skolotāju funkciju paplašināšana).
- 2012.gads – Globālā monitoringa ziņojums – Jaunieši un prasmes, otrās pieejas izglītības piedāvāšana jauniešiem.
- 2013.gads – *Meistarvide*: vide, kas attīsta katra indivīda potenciālu visa mūža garumā.

Ziņotāja secina, ka *meistarvide* –izglītības vide, par ko KP dalībnieki sprieda iepriekšējā KP sanāsmē, arī turpmāk akcentējama, tāpat jāpievērš sevišķa uzmanība mūžizglītības attīstības sekmēšanai un izglītībai ilgtspējīgai attīstībai.

Evija Papule pateicas Baibai Moļņikai par kopsavilkumu un iepazīstina ar nākamo prezentāciju – ieskatu „Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.” projektā, ko sniegs Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta direktora vietnieks stratēģiskās attīstības jomā Rūdolfs Kalvāns. Sanāksmes vadītāja aicina klātesošos, sekojot prezentācijai, pārdomāt kādas sadarbības iespējas tie saskata, lai sekmētu izglītības attīstības pamatnostādņu īstenošanu.

3.

Rūdolfs Kalvāns, iesākot savu prezentāciju, atzīmē, ka „Izglītība visiem” Konsultatīvā padome ir laba diskusiju platforma, kura sevi jau vairākkārt pierādījusi. Šodien ministrijas pārstāvis aicina pārspriest *Izglītības attīstības pamatnostādņu* projektu pirms tā iesniegšanas Valsts sekretāru sanāsmē, starp ministriju saskaņošanas procesa un projekta sabiedriskās apspriešanas. Ziņotājs norāda, ka projekts pašreiz ir iegājis fināla taisnē, bet īpaši izceltas sekojošas projekta tēmas ar skatu nākotnē – mērķi un rīcības virzieni, izglītības politikas pamatprincipi un paredzēto uzdevumu un pasākumu plāns 2014.-2020.gadam. Atzīmē, ka visvairāk diskusiju varētu izraisīt tieši paredzēto pasākumu plāns nākamajiem 7 gadiem. Apliecina, ka iepriekšējā posma – 2007.gada-

2013.gada rezultāti kalpoja kā pamats izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, kas atbilst Eiropas Savienības struktūrfondu (ESF) izvirzītajām prioritātēm: mūžizglītībai, augstākās izglītības pieejamībai un kvalitātei, agrīni skolu pametušo izglītojamo apzināšanai un iesaistei izglītības apgūvē. Vēlreiz ziņotājs uzsver, ka nākotnes redzējums ir balstīts uz iepriekšējā perioda izvērtējumu. Izglītība pamatnostādnes izdala 3 izglītības politikas virsmērķus:

- Iekļaujoša izglītība
- Personības izglītība
- Ilgtspējīga izglītība

Personības, sabiedrības un valsts līmenis ir ietverts šajos 3 mērķos, kuri skatāmi kopā. Šajos līmeņos tiek runāts par vides kvalitātes infrastruktūru, indivīda sociālajām prasmēm dzīvei, darba tirgus prognozēm, finanšu resursu pārvaldību. Resursu efektivitāte un finansēšanas modeļi tiks skatīti sadarbībā ar Ekonomikas un Labklājības ministrijām. Katrā no trim politikas mērķiem ir 4 rīcībvirzieni, tātad kopā –12 virzieni. Nevar teikt, ka kāds no mērķiem būtu svarīgāks par citiem. Atzīmē, ka tajos runāts par izglītības kvalitāti, saturu, infrastruktūru, pedagoģisko personālu, 21.gs. atbilstošu mācību vidi: digitālajiem mācību resursiem, iekļaujošās izglītības mācību principa ieviešanu, institucionālo pilnveidi un izglītības iestāžu tīkla pilnveidi, augstākās izglītības (AI) starptautisko konkurētspēju. Nozīmīgās trīs jomas ir izglītības vide, prasmes un izcilība, turpinot 2007.-2013.gadā iesākto labo praksi un liekot uzsvaru uz izglītības kvalitāti un pieejamību. Svarīgākie no mērķiem:

- Iekļaujošās izglītības principa attīstīšana.
- Pieaugušo izglītība un pedagogu sagatavošana.
- Izglītības sistēmas monitoringa pilnveide, izglītības iestāžu tīkla pilnveide, starptautiskā konkurētspēja (īpaši AI).

Ministrijas pārstāvis atzīmē, ka izglītības vide, prasmju veidošana un institucionālā izcilība ir savstarpēji saistīti trīs svarīgākie komponenti. Piebilst, ka arī globālais konteksts ir ņemts vērā Nacionālajā attīstības plānā. R.Kalvāns atzīst, ka patlaban nepietiekami ir attīstīta pieaugušo izglītība (25-64 g.v.), tā aptver tikai 5% mērķauditorijas. Eiropas kontekstā mums ir vislielākās problēmas ar indikatoru, runājot

par pieaugušo izglītību. Izglītības attīstības pamatnostādņēs ir iestrādāti plānotie politikas rezultāti. R.Kalvāns atklāj, ka IZM plānā ir izvirzījusi 100 uzdevumus, kuri tiks monitorēti ar 100 rezultatīviem rādītājiem, lai būtu lielāka detalizācijas pakāpe, nosakot, kā mērķi tiek sasniegti un kā īstenojas izstrādātā izglītības politika. Noslēgumā ziņotājs izdara secinājumu par to, kādai būtu jābūt izglītībai 2020.gadā. Vispārējā izglītībā uzsvars likts uz radošas domāšanas un problēmu risināšanu veicinošu izglītību, IKT prasmju attīstīšanu, digitālo mācību resursu nodrošināšanu, motivētu skolu vadību. Skolai jābūt ģeogrāfiski/ sociāli pieejamai. Profesionālās izglītības vīzija ir, ka tā būtu darba vidē balstīta, nozares ekspertu padomes atbalstīta un optimāli pieejama visiem interesentiem. Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas caurvītu visu izglītības saturu: pirmskolas, vispārējo izglītību. R.Kalvāns norāda, ka profesionālajā izglītībā būtu attīstāms modulārais izglītības modulis mūžizglītības veicināšanai un pieaugušo izglītībai. Augstākā izglītība veidojama darba tirgus prasībām atbilstoša, starptautiski konkurētspējīga. Ir jāattīsta pētniecība un jāveicina sinerģija ar zinātniskajām institūcijām. Eiropas augstākās izglītības telpu raksturo mobilitāte, pieejamība, moderna studiju vide, tālākizglītība, izvērtējums, caurspīdīgums, doktorantūras studijas. Virzība uz to atspoguļota Attīstības plānā 2013.-2014.gadam. Tāpat prezentētājs atzīmē, ka pedagogiem nepieciešams nodrošināt jauno tehnoloģiju (IKT) pārvaldīšanas prasmes. Attiecībā uz augstāko izglītību, piezīmē, ka tā nav atsevišķi izdalīta Izglītības attīstības pamatnostādņēs, bet aplūkota saistībā ar mūžizglītību. Iezīmējot to, kas jauns būtu sagaidāms attiecībā uz pedagogiem 2020.gadā, prezentētājs nosauc prioritātes: atbilstošs atalgojums, svešvalodu prasmes, tehnoloģiju prasmes. Tiks izveidots atbalsta personāls, īpaša uzmanība tiks veltīta speciālajai izglītībai, pedagogu palīgu institūcijas izveidošanai un iekļaujošai izglītībai. Ziņotājs iepazīstina ar pamatnostādņu tālāko administratīvo virzību: tās tiks izsludinātas Valsts sekretāru sanāksmē, turpināsies saskaņošana ministriju starpā, būs divas sabiedriskās apspriedes IZM. Aicina visus klātesošos sekot informācijai IZM mājas lapā, lai klātienē piedalītos to apspriešanā. Tad pamatnostādnes izskatīs Ministru kabineta sēdē.

Evija Papule sanāksmes dalībniekiem atgādina, ka izglītības pamatnostādnes vēl jāapstiprina Saeimā. Aicina klātesošos uz diskusiju.

4.

Atbildot uz diskusijas sākumā uzdoto jautājumu, kas būtu maināms, lai IZM izvirzītos mērķus sasniegtu (konkrēti: kā tiks sasniegts mērķis – jauns, motivēts, radošs, uzņēmīgs skolotājs un kā domāts iesaistīt gados jaunākus skolotājus), **Evija Papule**, uzsver, ka NAP, Izglītības attīstības pamatnostādnes un struktūrfondu plāns ir aplūkojami kopā. Izglītības departamenta direktore atzīst, ka visas valstis patlaban risina jautājumu par pedagogiem, ka skolotājiem ir laba izglītība, tālākizglītība, sertifikāti. Problēma ir panākt to, lai skolotāji visu, ko zina, arī darītu. Izaicinājums izmainīt izglītojamo vidi, mācību vidi, ieviešot jaunās tehnoloģijas klasē – tās izprovocē pedagogus jaunai pieejai darbam. Pamatnostādnēs ir vīzija: 2020.gada rezultāts – 30% būs jaunie skolotāji. Ir veicama paaudžu nomainīšana skolās, jo pasniedzēja vecumam ir liela nozīme. Prognoze ir, ka 30-40% pedagogu tiks nomainīti pēc 10 gadiem.

Rūdolfs Kalvāns atbild, ka Pamatnostādņu rezultāts sasniedzams 2020.gadā, starposms ir 2017.gads. Atzīst, ka ir svarīgi veikt speciālo izglītības iestāžu tīkla pilnveidi, realizēt pedagogu motivācijas programmu – 40 stundu darba nedēļu. Plānota satura pilnveide visos izglītības posmos: 5/6 g.v. bērnu apmācības pilnveide, vidējās izglītības satura izstrāde, valsts pārbaužu sistēmas pilnveide. Vērš uzmanību uz to, ka izglītības nozarē pārmaiņas ātrāk kā pēc 3 gadiem nav konstatējamas un izmērāmas. Izmaiņas izglītībā izraisa īstenotās politikas rezultāti un veiktās darbības rezultāti. Izmaiņu noteikšanai tiek lietoti publiskie instrumenti – Eurostat, Centrālās statistikas pārvaldes dati, u.c. instrumenti, kas sniedz nozares vadībai informāciju par izmaiņām jomā. 2017.gadā varēs konstatēt, vai ir 3000 jaunu pedagogu Latvijā.

Andrejs Rauhvagers iesaistoties diskusijā norāda, ka kopš 1995.gada izglītības dokumentos vairs nav minēts, ka vispārējās vidējās izglītības uzdevums ir sagatavot audzēkņus augstākās izglītības pakāpei. Pašreiz 50% vidusskolu absolventu iegūst profesionālo izglītību, 40 % - augstāko izglītību, 10% neturpina mācības. Vaicā, kādēļ Izglītības attīstības pamatnostādnēs to nevarētu atspoguļot, ka vispārējās izglītības posmā sagatavo augstākās izglītības ieguvei. Otrkārt, viņš atzīmē, ka Latvijā nav pamata duālās izglītības pieejas attīstīšanai, kā tas notiek tādās valstīs kā Beļģija, Vācija, Čehija.

Runātājs pauž viedokli, ka šodien kādas profesijas meistars bez pedagoģiskām iemaņām nevar iemācīt amatu un pasniegt. Minētajās valstīs ir lieli uzņēmumi, kas spēj nodrošināt profesionālo apmācību, turpretī Latvijā uzņēmumi ir vidēji vai mazi, tiem nav iespēju profesionāli sagatavot jauniešus kā mācekļus. Treškārt, attiecībā uz augstāko izglītību runātājs atzīmē, ka mobilitāte augstākajā izglītībā atbilst augstskolu internacionalitātei: pasaulē visas lielās Universitātes ir internacionālas. Uzskata, ka augstskolas attīstāmas un veidojamas kā zinātniskie centri. Atgādina, ka finansējums augstākajā izglītībā samazināts uz pusi: kā var sagaidīt, ka augstākā izglītība būs konkurētspējīga, ja nav priekšnoteikumu? Ceturtkārt, runājot par mūžizglītību, pēdējā laikā *MOKS* aicina universitātes piedāvāt savus kursus, metodiku internetā, lai interesenti varētu pierādīt savas zināšanas, tikai nokārtojot eksāmenus, bez formālās izglītības apguves iegūstot diplomu.

Evija Papule pavēsta klātesošajiem, ka 2012.gadā arī Latvija piedalījās neformālajā tikšanās par *MOKS* un atbalstīja priekšlikumu. Runājot par profesionālo izglītību, pasvītro, ka precīzāk būtu lietot terminu „darba vidē balstīta izglītība”. Atzīst, ka ir vairāki elementi, ko IZM vēlas pilnveidot, lai varētu nodrošināt „darba vidē balstītas” mācības. OECD pētījumos stipra ideja par to, ka vispārējai izglītībai jāsadarbojas ar profesionālo izglītību (gan vidusskolas, gan augstākās izglītības līmenī). Attiecībā uz pirmo A.Rauhvarģera jautājumu Izglītības departamenta direktora norāda, ka vidusskolas uzdevums nav tikai sagatavot augstākās izglītības apguvei, bet tai ir arī citi uzdevumi. Vaicā, varbūt kas maināms būtu centralizēto eksāmenu sistēmā?

Miks Dubickis pateicas par atbalstu un izsaka vēlēšanos komentēt augstākās izglītības jomu. Augstākajai izglītībai jāgatavo speciālisti ne tikai atbilstoši darba tirgus prasībām, bet jāveicina nodarbinātība: paši augstskolu beidzēji var kļūt par darba devējiem, radīt darba tirgu. Uzsver, ka augstākajai izglītībai ir lielāka loma nekā vienīgi Eiropas struktūrfondu apguve, tai jāstiprina konkurētspēja. Vaicā – kā būtu iespējams palielināt augstākās izglītības lomu aplūkojamajā dokumentā?

Rūdolfs Kalvāns atbild, ka augstākās izglītības kvalitāte ir balstīta valsts budžetā. Iepazīstina ar dokumenta sadaļu – uzdevumu plānu, kurā redzams finansējums un

atbildīgie par uzdevumu, kas parāda, ka plānotie uzdevumi ir cieši saistīti ar struktūrfondu plānošanu sadarbībā ar Ekonomikas ministriju un Finanšu ministriju. IZM viena nevar noteikt struktūrfondu sadalījumu.

Evija Papule papildina, ka katru gadu valsts budžetā jāpieprasa finansējums jaunām politikas pamatiniciatīvām. Izglītības attīstība lielā mērā ir atkarīga no piešķirtā finansējuma.

Juris Borzovs izsaka trīs tēzes no Darba devēju konfederācijas: 1) skolā jāuzlabo matemātikas un dabaszinību mācību priekšmetu pasniegšana, jāievieš fakultatīvs priekšmets – programmēšana; 2) valodas (latviešu valodas) apguve stiprināma vispirms, jo visas izglītības pamatā ir valoda; 3) profesionālā izglītība tiek pretstatīta vispārīgajai izglītībai, kas ir nepareizi. Attiecībā par plānu uz 2020.gadu šaubās, vai iecerētie rādītāji sasniedzami, aizrāda, ka nav norādīts, kas sasniedzams starplaikā, piemēram, 2017.gadā. Ko darīt, ja finansējuma nepietiks, fiskālā telpa to nosaka. Plāns tādā gadījumā var nerealizēties. Uzskata, ka vajadzētu izdalīt atsevišķas prioritātes, kam piešķirt naudu. Uzskata, ka izglītība drīkst būt tikai kvalitatīva un ka jāspēj koncentrēt resursus deficīta apstākļos. Attiecība uz augstākās izglītības akreditācijas procesu izsaka viedokli, ka būtu nepieciešama atsevišķa neatkarīga institūcija, kas to veiktu, ne IZM ierēdņi vērtētu programmas.

Rūdolfs Kalvāns atbild, ka IZM Politikas plānošanas un iniciatīvu departamentam nav mandāts visos jautājumos, diskusijā būtu jāiesaista Augstākās izglītības departamenta pārstāvji. Piekrīt, ka pamatnostādnes prioritātes varētu tikt izdalītas, tomēr tas varētu ierobežot finansējuma piesaisti sarunās ar citām ministrijām, Ministru kabinetu (MK), kuriem kāda viena prioritāte nešķistu nozīmīga. Tagadējā variantā līdzekļi var tikt piešķirti arī kādai jomai, kura sākotnēji nav atzīmēta kā svarīgākā. IZM ir noteikti mērķi, uz ko virzīties, MK Pamatnostādnes var tikt koriģētas. Viņš norāda, ka īstermiņa prioritātes ir atrodamas citos IZM dokumentos.

Eiženija Aldermane pauž pārliecību, ka pamatnostādnes gan pieņems, bet nav redzama rīcības plāna, kā realizēt uzdevums. Rīgas domes pārstāve atzīmē, ka valsts budžetā izglītībai 2014.gadā ir atvēlēts neliels finansējums. Viņa pasvīturo pirmsskolas izglītības nozīmīgumu. Ja Izglītības attīstības pamatnostādnes nerunā par pirmsskolas izglītību, tad tās neaptver visu izglītības sistēmu kopumā. Uzsver, ka globalizācijas laikmetā pirmsskolas izglītība ir pamatu pamats.

Rūdolfs Kalvāns atbild, ka paredzēta pirmsskolas izglītības satura pilnveide. Pirmsskolas izglītība ir cieši sasaistīta ar vispārējo izglītības posmu. Rūpes par to caurvij visu dokumentu, gan runājot par profesionālo izglītību, gan jauno tehnoloģiju ieviešanu, gan digitālajiem mācību resursiem. Lai motivētu pirmsskolas pedagogus, paralēli tiek runāts par pedagogiem, izglītības vidi un atalgojumu. Arī **Evija Papule** atzīmē, ka dokumentā ir atsevišķa sadaļa, kas veltīta tieši pirmsskolas izglītībai. Konstatē, ka tai ir veltīts vairāk uzmanības nekā vidusskolas posmam no 10.-12.klasei.

Ina Druvieta pateicas Izglītības attīstības pamatnostādņu projekta autoriem par dokumenta izstrādi un iespēju projektu apspriest un uzlabot. Viņa pievienojas iepriekš paustajam viedoklim par pirmsskolas izglītības un iekļaujošās izglītības nozīmīgumu Vispārējās izglītības kontekstā. Deputāte pastāsta, ka ir iepazinusies ar šī izglītības politikas dokumenta plašāko versiju, atzīmē, ka tajā pietiekami atspoguļoti pirmsskolas izglītības mērķi. Vaicā, vai esam atteikušies no idejas par vispārējo izglītību kā obligātu. Vismaz 40-50% vidusskolas absolventu iegūst augstāko izglītību. Relatīvi vispārējo izglītību var uzskatīt par obligātu. Atbalsta nostādni, ka izglītība ir attīstītas valsts pamats. Iebilst M.Dubinskim, ka izglītības nozarei jā sagatavo tikai darba tirgus prasībām. Augstākā izglītība sniedz ieguldījumu sabiedrībai, tā ir sabiedrības labums, no kā arī izriet nepieciešamība to finansēt. Atzīst, ka nepietiekami tiek novērtēts humanitārais virziens, no kā būtu turpmāk jāizvairās. Atgādina, ka Izglītības attīstības pamatnostādnes tiek apstiprinātas Saeimā. Saeima atbalstīs pamatnostādnes, jo izglītības dokumenti ir valstiski svarīgi. Pēc tam, kad pamatnostādnes tiks apstiprinātas Saeimā, tās iegūs plašāku ievērošanu, taču saskaņošanas process neaizkavēs pamatnostādņu pieņemšanu. Vēlreiz pateicas dokumenta veidotājiem, atzīmē, ka to sastādot ietverti visi iespējamie attīstāmie izglītības pasākumi un virzieni. Neatbalsta ideju par prioritāšu izdalīšanu, jo

tādā gadījumā var kādā jomā izveidoties „baltais plankums”, ja kāda aktivitāte var palikt nepieminēta.

Uz jautājumu, kādēļ Izglītības attīstības pamatnostādnes plānotas līdz 2020. gadam, plānošanas periodam būtu jābūt līdz 2030., 2050.gadam, **Rūdolf Kalvāns** atbild, ka tas ir saistīts ar ESF plānošanas periodu, kas ir 7 gadi (2014.-2020.) Normatīvie akti liek plānot 7 gadiem.

Darba devēju konfederācijas pārstāvis atsaucas uz Somijas piemēru, kur tika noteiktas nacionālās prioritātes un iesaka tās nedefinēt arī pie mums. Aicina apzināt darbā iestājušos mācību iestāžu beidzēju skaitu, lai zinātu, kuru mācību iestāžu audzēkņi atrod darbu. Profesionālajā izglītībā jāsaprot, ka prasmes balstītas vietējo resursu piedāvājumā, saistītas ar vietējām vajadzībām. Mūžizglītības sadaļā atsevišķi izcelta pieaugušo izglītība, profesionālajā izglītībā nepieciešams moduļu piedāvājums, lai varētu viegli pārkvalificēties. Latvijā pašreiz tas nav atstrādāts.

Rūdolf Kalvāns atbild, ka mācību programmas ir kvalitatīvas un sagatavo darba tirgum, augstākās izglītības apguvei. Augstākās izglītības virzienā Rīgas Tehniskā universitāte interesējas, kā monitorēt bez „5 minūtēm” absolventus, kuri jau iekļāvušies darba tirgū. Jautājums ir dienas kārtībā, bet nav īpaši akcentēts izglītības pamatnostādnes. Attiecībā uz profesionālo izglītību nav šāda plāna, dominē reģionālais aspekts. IZM un pašvaldību starpā turpinās sarunas par dibinātāja statusa maiņu utt. Reģionos uzdevumu plānā ir mazo skolu tīkla izveide, profesionālās skolas un speciālās skolas.

Pieaugušo izglītības asociācijas pārstāve uzskata, ka augstākajai izglītībai jārealizē mūžizglītības jautājumi. Atzīst, ka nevienā dokumentā mūžizglītības jomu neredz atspoguļotu. Interesējas, kad tiks atrisināts finanšu jautājums augstākajā izglītībā. Kamēr finansējums mūžizglītībai nav piešķirts, jāizmanto esošie augstākās izglītības resursi.

Evija Papule pavēsta, ka mūžizglītības tēma tiks diskutēta IZM, bet pašreiz iesākta normatīvās bāzes izstrāde mūžizglītības jomā. Aicina klātesošos aktīvi piedalīties nākamajās tikšanās un diskusijās.

Māra Jēkabsons aicina vairāk uzsvērt dokumentā e-prasmju apguvi, IKT apguvi. Uzska, ka 2020.gadam nospraustais mērķis – 15% pieaugušo (25-64 g.v.) iesaiste izglītošanās procesā – ir nepietiekams. **Evija Papule** paskaidro, ka jāsaprot, ka šie 15% attiecas tikai uz IZM pārraudzībā esošiem pieaugušajiem, tikai pedagogiem. Šeit nav runa par bezdarbniekiem un citu jomu profesijām. **Rūdolfs Kalvāns** papildina, ka mūžizglītībai ir izdalīts vesels rīcības virziens ar ESF uzdevumu kopumu un tiek runāts par mūžizglītības sistēmisku attīstību.

5.

Noslēgumā **Baiba Moļņika** secina, ka pēc tik aktīvas diskusijas Konsultatīvai padomei jāturpina darboties pamatnostādņu īstenošanas virzienā. Viena no nākamajām apspriežamajām tēmām varētu būt par mūžizglītības principu. Otra tēma būs veltīta jaunajiem pedagogiem. Pavēsta priecīgu ziņu, ka Daugavpils Universitātē ir atvērta otrā UNESCO katedra Latvijā, kur arī paredzama nākamā Konsultatīvās padomes tikšanās.

Evija Papule pateicas visiem par aktīvo dalību diskusijā un uzteic viedokļu dažādību, kā arī aicina tos, kuri vēl nepaspēja, sniegt savus ieteikumus, iesūtot tos UNESCO LNK elektroniski.

Sanāksmi slēdz plkst. 16:15

Sanāksmes vadītāja

Evija Papule

Protokolēja

Anna Jermakovica